

Slovenski dom

Poština plačana v gotovini

Cena Din 1-

Štev. 80

V Ljubljani, ponedeljek 8. aprila 1940

Leto V

Začetek zavezniškega pritiska na balkanske države:

Angleške bojne ladje na Jadranu?

Po vesteh iz Londona bodo Angleži skušali preprečiti prevoz boksita v Nemčijo iz naših pristanišč v Trst

London, 7. aprila. o. Nemški tovorni parnik »Ankara« je odplul iz jugoslovanskega pristanišča Dubrovnik s tovarom 5000 ton boksita in bo skušal po obrežnih vodah prispeti do Trsta, kjer bi rudo preložili na vlake in jo odpeljati v Nemčijo.

Zastopniki nemških trgovskih družb izjavljajo, da bo še več drugih nemških tovornih ladij pluto po isti poti, če se bo »Ankara« posrečilo neovirano priti do Trsta, ker z jugoslovanske strani ni pomislekov zoper prevoz boksita, katerega jugoslovanske oblasti ne smatrajo za vojno tihotapsko blago.

Po nekaterih poročilih, ki so prispela v London, pa so zadnje dni priplule v Jadransko morje štiri angleške vojne ladje, ki bodo skušale preprečiti prevoz aluminijeve rude v Trst in dalje v Nemčijo. Angleške bojne ladje imajo po teh poročilih nalogo, da vsako nemško ali nevtralnno ladjo, ki bi vozila boksit, zasežejo. Po trditvah angleškega tiska naj bi bila Nemčija skušala pregovoriti Jugoslavijo, da bi zagotovila nemškim ladjam spremstvo po svojih obrežnih vodah, česar pa seveda ni dosegla.

London, 7. aprila. o. Vsi angleški poslaniški iz balkanskih držav, ki jih je poklical zunanji mini-

ster lord Halifax, so že dopotovali v London. Poslaniki bodo jutri prvič sprejeti pri Halifaxu in imeli z njim posvetovanja. Naslednji sestanek bodo imeli v torek z ministrom za gospodarsko vojno Crossom, s katerim se bodo posvetovali o izvajanju poostre blokade nad blagom, ki ga po raznih poteh dobiva Nemčija iz balkanskih držav. Verjetno je, da jih bo sprejel tudi predsednik vlade Chamberlain. Jutrišnjemu posvetu med balkanskimi poslanki in zunanjim ministrom bo prisostvoval tudi angleški poslanik iz Rima Percy Loraine. Posvetovanja bodo veljala med drugim tudi vprašanju, kako pomnožiti trgovino med balkanskimi državami in Anglijo ter Francijo.

Vesti 8. aprila

Francoski in angleški letalci so danes v raznih bojih sestrelili 5 nemških letal.

Amerika mora v 15 mesecih imeti pripravljenega orožja in vsega potrebnega za 1.000.000 vojakov, zakaj toliko vojske bo potrebovala, če bo morala vojaško nastopiti, je izjavil danes pomočnik ameriškega vojnega ministra general Johnson.

Zaradi zvišanih izdatkov za državno obrambo bo Turčija hudo obdavčila neozojene moške. Vse italijanske časopise prinaša dolga poročila in navdušene članke ob današnji obletnici zasedbe Albanije po Italiji.

Londonka policija je imela danes spopad s 1500 komunisti, ki so hoteli pred francoskim poslanštvom v Londonu demonstrirati proti obsodbi francoskih komunističnih poslancev.

Skupno število angleških vojaških obveznikov med 20. in 25. letom, ki so pod zastavo, znaša sedaj 1.565.026. Vračunano pa ni število tistih obveznikov, ki so bili danes vpisani.

Romunsko letalsko ministrstvo sporoča, da je v Bukarešto prispelo 30 vojaških letalcev, ki bodo romunske letalce učili pri uporabi italijanskega letalskega materiala.

Egiptovska kraljica Farida je danes porodila hčerko. Zaradi tega dogodka vlada po vsem Egiptu veliko veselje.

Nemški listi razpravljajo o izjavi, ki jo je dal vrhovni poveljnik angleške vojske general Ironside in pravijo, da njegove besede niso mogle navdušiti angleških vojakov, ker je iz njih videti, da se Angleži boje spopada z Nemčijo.

Narasa Donava je poplavlila romunski pristanišč Kalahat in Torabio.

Nemški kmetijski minister Darré je v soboto zvečer odpotoval iz Budimpešte v Berlin.

Romunski vladni krogi odločno zavračajo vesti nekaterih nevtralnih listov, da bi se zastopnik romunskega generalnega štaba posvetoval v Ankaru z vodstvom turške vojske.

Večerno poročilo francoskega vrhovnega poveljstva se glasi: Dan je potekel mirno.

Hudi snežni meteži onemogočajo sovjetski vojski umik iz pokrajine Petsamo, kakor to določa mirovna pogodba med Sovjeti in Finsko. Ker so ceste neprehodne, se pogosto zgodi, da pridejo Finci zasedat kraje, v katerih je še rdeča vojska, ki ne more nikamor.

Med Litvo in Sovjetsko Rusijo so se začela pogajanja za preselitev 60.000 Litvancev, ki žive pod rdečo oblastjo.

Vsi madžarski listi prinašajo izjavo, ki sta jo dala naša ministra dr. Cubrilović in dr. Konstantinović ob odhodu iz Budimpešte. V izjavi izražata zadovoljstvo nad sprejemom, katerega sta bila deležna na Madžarskem.

Nemški propagandni minister dr. Götter je dal milanskem listu »Popolo d'Italia« izjavo, v kateri pravi, da je treba sodelovanje med Nemčijo in Italijo gledati drugače kakor pa sodelovanje med kakimi drugimi državami. Njuno sodelovanje je neodvisno od vojne in miru. Naj bi bili Nemčija in Italija fašistovski, demokratični ali karkoli, bosta vedno morali voditi vzporedno zunanjo politiko v vojni in miru.

Francoski minister za blokado Monnet je v zvezi s svojim obiskom v Londonu sprejel časnikarje in jim med drugim dejal, da je blokada proti Nemčiji najboljša orožje, ker prizanaša človeškemu življenju, pa vseeno sovražniku silno škodi in bi utegnila sama odločiti sedanjo vojno.

Prihodnji četrtek ali petek bo v francoski poslanski zbornici velika razprava o vladni zunanji politiki. Utegnilo bi priti do kakega preseñenja, saj kaže, da francoski politiki v sedanjih časih nimajo druge skrbi kakor prevračati vlade.

Finsko-sovjetski diplomatski odnošaji bodo obnovljeni še ta mesec, poročajo švedski listi.

Neko nemško uradno vojno poročilo pravi, da so angleške vesti o tem, da bi bila angleška letala napadla Wilhelmshafen, popolnoma izmišljena. Drugo poročilo pa priznava, da je nad ustjem Labe letel en angleški avijon.

Francoske »Rumene knjige« z uradnimi listinami o vzrokih in odgovornosti za sedanjo vojno so doslej prodali 525.000 izvodov v francoščini, angleščini in španščini. Ta zanimiva knjiga bo v kratkem izšla tudi v srbohrvaščini in slovenščini.

Po vsej Palestini so začeli nabirati prostovoljce za drugi pomožni palestinski zbor. Vanj sprejemajo ljudi vseh narodnosti razen nevtralnih državljanov.

Vojno v Evropi bi mogel preprečiti samo stari Mussolinijev načrt o zvezi med štirimi vele-silami. Taka zveza bi bila polagoma spreminila vse mirovne pogodbe zaradi katerih je prišlo do sedanje vojne. V tem smislu razpravljajo vodilni italijanski listi.

Za zimsko pomoč ljubljanskim revežem pripravljala Glasbena Matica reprezentativen koncert slovenske glasbe, ki bo v petek, 26. t. m. zvečer v veliki dvorani hotela Union. Poleg zbor Glasbene Maticе, Ljubljanske filharmonije in Akademikega pevskega zbora bodo na tem dobrodelnem koncertu sodelovali tudi drugi odlični glasbeni umetniki, predvsem pa predstavniki Glasbene akademije.

monijalu in globokem ter jedratem Skofovem govoru je bila slovesna molitev ob asistenci župnikov sosednih fara. Pri slovesni maši je domači pevski zbor lepo pel. Velika cerkev je bila nabit polna. Praznično razpoloženje in veselje je bilo tem večje, ker so se farani zavedali, da so pri tej slovesnosti sodelovali, bodisi gmotno bodisi z delom ali pa z dobro voljo.

Ta veliki, lepi in za Rakek pomenljivi dan bo ostal vsem v najlepšem spominu. Novemu g. župniku pa želimo mnogo sreče in božjega blagoslova pri trdem delu na Rakeku.

Obnovitev diplomatskih zvez med Finsko in Sovjeti

Prvi finski poslanik v Moskvi bo najbrž bivši zunanji minister Paasikivi

Helsinki, 7. aprila. o. Havas: Potrjujejo se vesti, da bodo še ta mesec obnovljene redne diplomatske zveze med Sovjeti in Finsko. Za novega finskega poslanika v Moskvi bo imenovan Paasikivi, kar bo sprejeto v finskih krogih s presenečenjem. Paasikivi, ki je sedaj 70 let star, je že novembra ob pogajanjih s Sovjeti hotel oditi v pokoj. Imenovanje Ivana Zotova za sovjetskega poslanika v Helsinkiju je dobilo svojo potrditev z dejstvom, da o tem imenovanju že pišejo listi. Finski krogi ne razpravljajo o imenovanju Zotova in se zadovoljujejo samo s tem, da ugotavljajo, da spada Zotov v tisto skupino, ki je zamenjala Litvinova. Po drugi strani vlada na Finskem vtis, da je že skoraj dosežen sporazum glede novih meja. Ker so bile ob prvem bombardiranju dne 30. novembra v Helsinkiju pobite vse šipe na sovjetskem poslaništvu, v tej zgradbi ni mogoče še stanovati. Prvi sovjetski poslanik bo zato stanoval v hotelu. Obnovitev diplomatskih odnosov smatrajo finski krogi kot znamenje, da pogajanja

z Moskvo zadovoljivo napredujejo.

Dva bataljona švedskih prostovoljcev, ki so se udeleževali sovjetsko-finske vojne, sta včeraj zjutraj odpotovala domov. Pomočnik generala Lindnerja polkovnik Nordensweden jim je dal tole povelje: Vojni tovariši! Upam, da ne boste pozabili duha, ki nas je pripeljal semkaj na obrambo Finske in Severa. V času, ko zapuščate državo, katero ste prišli braniti pred osvobodilci, se nevarnost, ki prihaja od vzhoda, ni zmanjšala, temveč je prav nasprotno res. Če bi nastopil trenutek, da bi se ta nevarnost še enkrat pokazala, pa upam, da vas bom vse skupaj spet videl tukaj, pa ne samo vas, temveč še mnoge druge. Zahvaljujem se vam za zvestobo, ki ste jo pokazali v delu, ki ste ga za zdaj ustavili.

Precejšnje število švedskih prostovoljcev bo ostalo še naprej na Finskem. Večinoma sodelujejo pri popravilu cest in obnovi mostov, ki so bili porušeni po hudih bojih pri Salli.

Novi načrti za obrambno zvezo severnih držav

ki naj bi jih varovala nemškega in zavezniškega napada

Stockholm, 7. aprila. o. Vse švedsko časopise razpravlja in ugiba o tem, kaj vsebuje spomenica, ki sta jo Švedski in Norveški poslali Angliji in Franciji glede poostre blokade, s čimer hočeta Anglija in Francija preprečiti Nemčiji preskrbo s švedsko železno rudo. Napovedujejo, da bosta Anglija in Francija dobili v kratkem odgovor, hkratu pa pravijo, da bodo zaradi vedno hujšega

nemškega in zavezniškega pritiska severne države zdaj še bolj prisiljene, da sklenejo obrambno zvezo, ker bodo edino tako mogle kolikor toliko uspešno braniti svojo nevtralnost. Edino v taki zvezi bi se severne države tudi mogle uspešno upirati napadu katere koli vojskujoče se države. Švedski tisk napoveduje v kratkem nove korake za tesnejše sodelovanje med severnimi državami.

Praznik na našem dvoru

Beograd, 7. aprila. Ob rojstnem dnevu princezine Elizabete je bila danes v dvorski kapeli na Dedinju služba božja, katere so se udeležili Nj. Vel. kralj, Nj. kr. Vis. knez namestnik, kneginja Olga, princesa Elizabeta, dvorske dame ter kraljeva civilna in vojaška hiša.

Francoski poslanik iz Belgrada v Parizu

Pariz, 6. aprila. Havas. Predsednik francoske vlade in zunanji minister Paul Reynaud je sprejel danes francoskega poslanika v Jugoslaviji Brugerea, poslanika v Rimu Francoisa Ponceta, generalnega rezidenta v Maroku Nogueta, generala Weyganda, francoska ministra Frassarda in Mandela in poljskega zunanjega ministra Zaleskega.

Tudi predsednik republike Lebrun je sprejel danes francoskega poslanika v Rimu Francoisa Ponceta in francoskega poslanika v Beogradu Brugerea.

Shod ministra dr. Kreka v Celju

Celje, 7. aprila. Davi se je pripeljal minister dr. Krek v Celje, kjer je bil za deseto uro sklican shod JRZ za Celje in okolico. Zborovalci so napolnili dvorano Ljudske posojilnice. Shoda so se udeležili senator Mihelčič, celjski župan dr. Voršič, podžupan Stermecki, bivši poslanec Bitenc itd. Minister dr. Krek je v daljšem govoru pojasnil dogodke v zunanji in notranji politiki in se posebej ustavil pri naših domačih političnih razmerah v zadnjih mesecih.

Po govoru je shod sprejel več sklepov. S posebnim navdušenjem je bila sprejeta resolucija, ki poudarja, da je sedaj, ko je banovina Hrvatska že skoraj popolnoma organizirana in je rešitev hrvatskega vprašanja vsaj po večini že izvedena, prišel čas, da se uzakoni in izvede po istih načelih in na isti način tudi banovina Slovenija, ki bo za vso bodočnost najtesneje povezana z Jugoslavijo in našo vladarsko rodbino.

Zvečer se je minister dr. Krek vrnil z brzovlakom v Beograd.

Povodnji ponehavojo

Belgrad, 7. aprila. Povodnji so tako v Beogradu kakor tudi v notranjosti države začele ponehavati. Sava je v Beogradu upadla za 2 cm, Donava pa za 1 cm. Precej skrbi je ljudem, ki se stalno udeležujejo graditve novih nasipov, povzročal močan veter, ki je pihal včeraj popoldne in ponoči. Nov strah pa povzroča tudi dež, ki pada na vsem poplavljenem področju.

Romunska vlada je sklenila, da bo ves petrolej, katerega bo odslej prodajala Italiji, zaračunavala v dolarjih.

Lep cerkven praznik ob meji

Slovesno ustoličenje prvega župnika na Rakeku

Rakek, 7. aprila.

Danes je prevzvišeni gospod dr. Gregorij Rožman, škof ljubljanski, slovesno ustoličil v novoustanovljeni rakovski župniji Franca Novaka za prvega rakovskega župnika. Nad tristo let je vasica Rakek s podružno cerkvico sv. Urha spadala v sosednjo cerkniško faro. Ob nedeljah in praznikih so Rakovci hodili v Cerknico s tiho željo, da bi kmalu imeli svojega duhovnika, kar se jim je sedaj izpolnilo. Iz vasice Rakek je zrasel važen obmejni kraj. Vsako leto se je bolj občutilo, da je Cerknica le preoddaljena in da je postala nujna potreba, da se na Rakeku ustanovi posebno dušno pastirstvo. Število prebivalstva se je podvojilo in se je s tem tudi povečala potreba po dušnem pastirstvu. Pokojni cerkniški dekan č. g. Juvanc je to uvidel in je pošiljal vsako nedeljo in praznik na Rakek svoje kaplane, ali je pa šel tja tudi sam maševat. Ob letnih počitnicah in velikih praznikih je pa prihajal na Rakek naš rakovski gospod č. g. šentviški profesor gosp. Jernej Pavlin, nekdanji cerkniški kaplan. Rakovci so v želji, da bi imeli čim prej novo faro, zgradili novo cerkev Presvetemu Srcu Jezusovemu in pripravili vse za novo župnijo. Pri tem plemenitem prizadevanju so Rakovci

uživali vsestransko pomoč: škofa ljubljanskega, ki je z očetovsko skrbjo spremljal njihovo delo in pomagal kjerkoli je bilo potrebno. Postal jim je ekspozita gosp. Novaka, bivšega šempeterskega kaplana, ki so ga Rakovci kmalu vzljubili in so ga že kar naprej imeli za svojega župnika.

Da je moglo v tako kratkem času priti do ustanovitve nove župnije, je glavno to, da so vsi novi župljani pomagali po svojih močeh. Pri tem so pomagali cerkniški župnik, politična oblast in vaščani sami. Danes je bilo kronano njihovo delo. Za prvega župnika je postavljen danes ustoličil gosp. knezoškof g. Novaka, ki bi ga Rakovci sploh ne mogli več pušiti iz svoje srede. Ze v soboto je bila vsa vas v prazničnem razpoloženju. Dekleta so ovenčala cerkev in župnišče, fantje so postavili mlaje, cerkveni pevci so pa novemu župniku priredili lepo podoknico. Na praznično nedeljsko jutro so se vsipale velike množice ljudstva skozi vas, ki je bila odeta z zastavami. Skozi gost spalir navdušene mladine je popeljal gospod škof mladega gospoda župnika do cerkve.

Tam ga je pozdravila z lepimi besedami učenka Mekina Ivanka in mu izročila prekrasen šopek rdečih nageljev. Po končanem cere-

Skrivnost utopljenega hlapca z Barja — po petih letih pojasnjena?

Hlapca so našli v Ljubljani utopljenega — Hlapec Bonifer je bil pogran najbrž v vodo — Osumljenec aretiran

Ljubljana, 7. aprila.

Julija meseca pred 5 leti je vzbudila v Crni vasi, Lipah in po drugih barjanskih naseljih veliko zanimanje in posebno pozornost vest, da so našli v nedeljo, 21. julija 1935 okoli 6 zjutraj ob bregu Ljubljane utopljenega 24-letnega Kraljevega hlapca Viljama Bonifierja. Hlapec Bonifer je bil rojen v Strehode v Nemčiji. Kot rejenček je prišel na kmete. Pristojen je bil na Krko, okraj Litija. Bonifer je bil izredno marljiv, varčen in trezen kmečki delavec, ki je vneto skrbel za gospodarstvo in je bil splošno priljubljen.

Prvotno se je razširila kombinacija v tej smeri, da so se poprejšnjo soboto, 19. julija črnovaški fantje sprli zaradi nekega dekleta. Do hudega spopada je prišlo med Bonifierjem in posestnikom sinom Janezom Zitnikom iz Crne vasi št. 339. Prvi je drugega z nožem oklal in nato misleč, da ga je do smrti ranil, bežal proti Ljubljani v Lipah in tam skočil v vodo. Nadaljne govorice pa so se kmalu spremenile in vest se je zgoštila v domnevi, da je bil Bonifer dobesedno nagnan v vodo. Prvotno so trdili, da je Bonifer Zitnika zahrbtno napadel. Govorice o tem, da je bil Bonifer nagnan v vodo in se utopil, ker ni znal plavati, so prišle tudi na uho policije, ki je takoj uvedla intimne, zaupne in podrobne poizvedbe, kako je hlapec Bonifer utonil v Ljubljani. Izvršena je bila tudi sodna obdukcija in lokalni ogled na licu mesta. Aretiranih je bilo več osumljencev, ki so zanikali, da bi bili nagnali Boni-

ferja v vodo. Zaradi pomanjkanja dokazov je bila takrat kazenska preiskava proti vsem osumljenecem ustavljena.

Letos na pustno nedeljo je bil v Mokarjevi gostilni na izanski cesti nasproti barjanske šole ubit posestnik Jože Skafar. Ubijalec je bil aretiran in odveden v sodne zapore. Po tem žalostnem dogodku, ko je izgubil življenje vzoren kmetovalec, so se kmalu začele znova širiti govorice o skrivnostni usodi hlapca Bonifierja, ponovno so ljudje zatrijevali, da je bil Bonifer res pogran v vodo in da ga je nekdo do vode preganjal. Policija je že pred 14 dnevi aretirala nekega posestnikovega sina.

Ljubljanski dogodki čez nedeljo

Čeprav je včeraj ves dan grozilo, da se bo vreme sprevrglo na slabo in čeprav so se številni meščani, ki se ob nedeljah odpravljajo na krajše ali daljše izlete, skoraj niso upali zatisniti očesa od strahu, da ne bi bili drugo jutro priče deževnega kislega vremena, se je vendar nedeljsko jutro izmotalo iz noči in z begotnih oblakov, ki so se razpotegavali po nebu jasno in vedro. Že dopoldne je močan piš razgnal strnjene gmote oblakov in napravil prostora za sonce, ki je radostno obsijalo aprilsko zemljo. Dan bi bil prav prijeten, če ne bi bila ves čas pihala enakomerna, vztrajna in dokaj hladna sapa, ki je prihajala od vzhoda. Kljub temu pa je bila dopoldne na promenadi

Prihajale so na dan razne stvari. Govorice so se menjavale. Črnovaščani so sicer sušljali med seboj razne skrivnosti, toda nikdo ni hotel s pravo barvo na dan. Policija je zasliala veliko število prič iz Crne vasi in Lip. Nekateri priče so podale izjave, iz katerih je sledil logičen sklep, da je bil res hlapec Bonifer pogran v vodo in da ni šel prostovoljno v Ljubljano, kakor so zatrjevali ljudje. Jasno je bilo, da so zainteresirani ljudje in vaščani skušali zadevo potlačiti in jo na kak način spraviti v pozabljenje. Priče so si v svojih izjavah nasprotovale in se skušale na primeren način izmotali iz neljube, za Črnovaščane nevsčene afeze. Bili so podani po nekaterih pričah tehtni in obremenilni indicijski dokazi, ki so utemeljevali sum, da je bil nad hlapcem Bonifierjem storjen zločin. Tega zločina osumljeni posestnikov sin je zanikal vsako krivdo in udeležbo pri smrti hlapca. Vztrajno zatrjuje, da ni bil z Bonifierjem nikdar sprt, da je on nedolžen nad hlapčovo smrtjo. Gre v bistvu za zanimivo družinsko zadevo, po katere sredi je bila neka ženska.

Naši kinologi so zborovali

Ljubljana, 7. aprila 1940.

V restavraciji hotela Strukelj je bil v soboto zvečer dobri 2 uri trajajoči občni zbor Jugoslovanske kinološke zveze pod predsedstvom dr. Ivana Lovrenčiča, ki je hkratu podpredsednik Mednarodne kinološke zveze. Občnega zbora se je v prav lepem številu udeležilo mnogo ljubiteljev in gojiteljev plemenskih psov. Za banksko upravo je bil navzoč upravnik šumske uprave inž. Božič, mestno občino pa je zastopal dr. Vončina. Za hrvatske kinologe je bil navzoč g. Kamnar iz Zagreba.

G. predsednik dr. Ivan Lovrenčič je podal prav obširno poročilo o poslih in delovanju kinološke organizacije, ki je včlanjena v Mednarodni kinološki zvezi, obsegajoči sedaj 25 organizacij iz vseh evropskih držav. Občnega zbora mednarodne kinološke zveze se je za Jugoslavijo udeležil generalni tajnik J. K. S. g. T. Drenig. Na tem kongresu je g. tajnik podal poročilo o ilirskem ovčarju in se je ta pasma priznala. Ljubljanski kinologi so preteklo leto prav agilni in poizvedljivi. Mnogo je bilo izvršenega praktičnega dela za povzdigo raznih pasjih vrst. V Novem Sadu je bila v okviru IX. mednarodne kmetijske razstave tudi 29. in 30. aprila lani smotra psov. Ta prireditelj ni dosegla zaželjenega uspeha. V Novem Sadu ni zbudila zanimanja za plemenskega psa in od vseh ocenjenih psov je bilo do danes vpisanih v JKZ 8 psov. Naposled je g. predsednik očitno interno delo Zveze ter omenil, da bo prirejena mednarodna razstava psov prihodnje leto na pomladanskem velesejmu in da bo organizirani tudi kinološki dnevi Mednarodne kinološke zveze.

Tajnik g. Drenig je dal kratko tajniško poročilo. Zveza šteje okoli 900 članov. Vodja rodovnika g. Oskar Koslar je omenil, da je bil sestavljen rodovnik za 1892 psov. Blagajnik g. Zupan je poročal o blagajniškem stanju Zveze, ki namerava na jesenskem velesejmu letos prirediti razstavo psov vseh pasem. G. Kamnar je pozdravil občni zbor v imenu hrvatskih kinologov, dr. V. Krečjič pa v imenu Zveze lovskih društev. Občni zbor je na predlog g. Rostana izrekel zaupnico dosedanji upravi, nakar je bilo zborovanje končano.

Pojasnila mestne občine

o »krivični obremenitvi« Ljubljanskih gostilničarjev in kavarnarjev

Na občnem zboru Zdrženja gostinskih podjetij v Ljubljani so izrekli razni govorniki pritožbe proti mestni občini. Slišati pa je bilo tudi drugi zvon in zato objavljamo pojasnilo, ki smo ga o tej zadevi dobili z magistrata.

Kolikor se tiče davčine na potrošnje, je v poročilu marsikaj netočno prikazano. Nepoučeni človek bi sklepal, da je to davščina uvedla sedanja občinska uprava, dočim njeni prvi početi izvirajo že iz l. 1922, ko je bila uveljavljena naredba o pobiranju občinske davčine na ponočni obisk gostin in kavarn, ki je veljala prav do preračunskega leta 1929-1930. S preračunskim letom 1929 je to naredbo zamenjala nova naredba o sanitarno-obrtni kontrolni davščini, ki je veljala do preračunskega l. 1932. Tedaj je bila namesto prejšnje uvedene sedanja davščina na potrošnje, ki je občina pobirala na računске listke po 30 par od računa, ki ga plača gost od potrošnje v skupnem znesku 10 din dalje. Pobiranje te davčine je bilo v veljavi prav do preračunskega leta 1936-37. Tedaj je bila ta davščina znižana na 25 par od računa, ki jih gost plača od skupne potrošnje 5 ali več dinarjev. Na željo večine gostilničarjev je bilo pa naredbi dostavljeno, da je mogoče to davščino plačati kot mesečni pavšal tako, da dobi mestna občina 1 din od vsakega v prejšnjem koledarskem letu potrošnega hektolitra vina in piva. Računski listki so ostali še nadalje v veljavi ter jih je mestno poglavarstvo interesentom dajalo brezplačno na razpolago, da so z njimi pavšal lahko prevajali na gosta.

Za sedanje preračunsko leto je pa položaj naslednji:

Ne da bi se poslužili redne, v zakonu določene pritožbe proti proračunu v obliki pripomb k javno razgrnjenemu proračunskemu osnutku, so predstavniki gostinskih podjetnikov brez vednosti mestne občine z intervencijami v finančnem ministristvu dosegli, da dose-danega pavšaliranja po 1 din od hektolitra zatrosarinjene vina in piva v minulem koledarskem letu ministristvo ni več odobrilo. Ker bi pa zato morali biti spet uvedeni računski listki in bi tako gostinski podjetniki zaradi svojih uspešnih intervencij prišli z dežja pod kap, je ministristvo v interesu gostinskih podjetnikov spet odobrilo pobiranje pavšalov. Mestna občina je pa pri dolgotrajnih pogajanjih šla še mnogo dalje in gostinskim podjetnikom ustregla do skrajnosti, ko je sprejela predlog gostinskih podjetnikov popolnoma, da odslej pobira za 25 odstotkov znižani pavšal.

Horvatu, delavcu iz Ljubljane. Horvat je dobil precej hudo poškodbo.

20letni Srečko Vidmar, strojni ključavničar iz Ljubljane, je doživel hudo nesrečo, da mu je stroj zmečkal prste na levi roki.

Sinček mesarja iz Zagorice Rudolf Tomc je padel v škarj vrele vode ter se tako hudo opek, da je danes v bolnišnici umrl.

Širite najboljši slovenski popoldnevnik »Slov. doma«

Potrebe in zahteve slovenskih poštnih uradnikov

V nedeljo popoldne je imelo Združenje uradnikov ptt. stroke, sekcija Ljubljana, svoj redni letni občni zbor v dvorani kolodvorske restavracije v Ljubljani.

Predsednik Šturm Nečje je po začetku pozdravil zastopnika g. direktorja viš. svet. Matjašiča, g. Grbiča, predsednika Združenja, g. Drakučiča, podpredsednika Združenja, g. Kumlja kot zastopnika učiteljev, in g. Sovreta kot zastopnika železničarjev.

Poročilo uprave, ki je obširno in iz katerega smo objavili značilne odstavke že v petek, je prebral podpredsednik sekcije g. Kumer. Stanje osebja in stroke v Sloveniji se je od leta do leta poslabšalo, ker je promet naraščal, dočim so se materialni in personalni krediti zmanjšali. Zaradi tega je prišlo do nevdržnega pomanjkanja osebja z vsemi slabimi posledicami. Raven stroke je padla, osebje pa je omagovalo. Njegovo zdravstveno stanje je po statističnih podatkih slabše od onega delavcev in železničarjev.

Po poročilih predsednikov pododborov iz Celja, Maribora in Ljubljane je orisal predsednik Združenja g. Grbič v daljšem govoru stanje stroke in osebja v vsej državi. Delovanje Združenja je stalo v znamenju dveh velikih dogodkov. To sta vojna in rešitev vprašanja Hrvatske. Zadnji kongres je predvsem poudaril pomen svobodnega udeleževanja v organizaciji in sodelovanje z resorom. Optimizem glede teh točk se ni povsem uresničil. Stari reakcionarni zakoni se niso izmenjali, § 76 U. Z. včasih velja, včasih ne. Razčiščenje stroke v personalnem pogledu je ostalo na pol poti. Zlasti pa je razočaralo osebje načrt nove uredbe glede vsebine in glede načina, s katerim so jo hoteli uveljaviti. Kritika organizacije ni ostala brezuspešna in so bila nekatera najbolj škodljiva določila opuščena.

Važno pa je tudi splošno vprašanje državnih uslužbencev. Tu je prišlo do sodelovanja z drugimi organizacijami, zlasti v vprašanju zvišanja prejemkov. Po štirih mesecih čakanja smo kljub svečanim obljubam prišli do prepričanja, da se sploh ne misli na zvišanje prejemkov. Izkušnja nas uči, da ne bo uspeha brez solidarnosti in kompaktnosti in da se zanašamo lahko samo na lastne moči.

Delovanje Združenja je imelo pa tudi povoljne rezultate. Nove dvanajstine za štiri mesece so za našo stroko zadovoljive in bo mnogo od naših zahtev uresničenih stoddostno. To velja predvsem za vprašanje napredovanj, novih nastavitvev in nekaterih postranskih dohodkov. V državi bo sprejetih nad 2000 novih uslužbencev. Personalni krediti so se povečali za dvanajst milijonov dinarjev, materialni krediti pa za 17.600.000 din. H kraju je podal g. Grbič priznanje predsedniku sekcije tov. Šturmu in celokupni upravi sekcije ter pozval člane, da tudi v naprej podpro delo organizacije.

Po kratki debati je bil izglasovan absolutorij staremu odboru.

Pri volitvah je bila soglasno izvoljena dose-danja uprava z g. Šturmom na čelu.

Sprejeta resolucija obsega vse glavne zahteve poštnih uradnikov in pravi:

Združenje uradnikov ptt. stroke sekcija Ljubljana je na svojem občnem zboru dne 7. aprila t. l. v Ljubljani ugotovilo, da se nepovoljno stanje osebja in stroke še ni bistveno izpremenilo ter osvojilo sledeče zahteve:

1. Takošnje zvišanje prejemkov vsem državnim uslužbencem v skladu z naraščajočo draginjo.
2. Vrnitev draginjske doklade poročenih uslužbenkam in rodbinske doklade za žene.

3. Odprava § 76 U. Z. in odobritev ustanovitve zveze organizacij drž. uslužbencev.

4. Pravico prisostvovanja delegatov Združenja na sejah PTT. sveta.

5. Povečanje števila osebja in sprejem v službo po razpisu.

6. Avtomatsko napredovanje.

7. Odprava numerus claususa.

8. Brezplačen dopust za trajanja službovanja v kadru.

9. Prevedba vseh dnevničarjev, zvaničnikov in nadničarjev z uradniško kvalifikacijo na odgovarjajoča zvanja in priznanje dnevničarske službe v pokojino in napredovanje.

10. Posebne doklade za ptt. osebje v prometni službi.

11. Povečanje nagrad za nočno službo.

12. Povečanje dnevnice za ambulančno osebje.

13. Sprejem pravilnika o delovnem času in honoriranj nadur.

14. Povečanje kreditov za dnevnice za časna nadomestovanja in njihova ločitev od kreditov za kontrolo pošl.

15. Zvišanje prejemkov dnevničarjev po stopnjah, določenih v pravilniku.

16. Odprava kuluka.

17. Povečanje dotacije poštnih hranilnice za zdravstveni fond Združenja.

18. Povečanje samostojnosti tehnične službe v materialnem in osebnem pogledu.

Občni zbor je potekel ob rekordni udeležbi članov na dostojni višini.

Mariborski drobž

Zaloigra propadlega življenja. V petek in včeraj je vršila mariborska policija obsežne racije, da bi očistila mesto razne navlake. Pri raciji so aretirali včeraj tudi večje število deklet, ki brez posla pohajajo po mestu ter se udajajo žalostnemu življenju. Ko so ta dekleta spravili na policijo, je potegnila ena iz ročne torbice steklenico z lizolom ter ga izpila. Reševalci so jo zapeljali v bolnišnico.

Posledice »Wir fahren nach England«. — Ta pesem se sedaj v Mariboru dosti popeva. Zlasti v ponočnih urah odmeva dostikrat po ulicah. Cudimo se, kako da naši varnostni organi tega ne slišijo. Ko je strugarski mojster Marjan Kompare šel sinoči z ženo iz mesta po Koroški cesti proti domu, je slišal tri fante peti to pesem ter jih je opozoril, da to ni umestno. Na to opozorilo so ga pa vsi trije napadli ter ga s pestmi pobili na tla ter mu poškodovali oko. Po tem junaškem dejanju pa so junaško zbežali.

Okoliški trgovci so imeli danes popoldne občni zbor svojega združenja pri Orlu. Vodil je zborovanje predsednik Janko Kostanjšek, poleg njega pa je poročal še agilni tajnik Blagovič, ki je podal tudi blagajniški pregled. Delo združenja je bilo lani zelo uspešno, kar se je zrcalilo iz vseh obdobjih poročil.

Zborovanje pekov v Celju

Celje, 7. aprila.

V hotelu »Pošta« je bila danes dopoldne anketa pekovskih združenj iz vseh mest Slovenije. Na anketi so zastopniki pekovskih združenj pravljali o povišanju cen kruha, vendar še ni prišlo do končne odločitve in so zaenkrat ostale cene kruha nespremenjene.

Lepa slavnost Poselske zveze

Poselska zveza je danes zelo lepo proslavila »Materinski dan«. Proslava je bila v »Službinjskem domu«, ki je v Križevniški ulici št. 2. Stolni vikar g. Orechar je imel ob 5 popoldne lepo predavanje, nato pa so dekleta-služkinje priredile prijetno zabavo. Prireditve se je udeležilo izredno lepo število članic Poselske zveze ter njihovih prijateljic.

Akademski pevski zbor se je odpravil na pot po Jugoslaviji

Nocoj ob 8 zvečer so se odpravili v dveh posebnih vagonih člani APZ, ki so se odpravili na osemdnevno turnejo po Jugoslaviji. Na svojem potu bodo najprej obiskali Sarajevo, kjer za njihov nastop vlada ogromno zanimanje. Iz Sarajeva se bodo podali v Belgrad, kjer bodo koncertirali v dvorani Kolarčeve zadužbine. Iz Belgrada bodo nato potovali v Niš, iz Niša pa v Skoplje, od koder se bodo danes teden vrnili v Ljubljano. Najboljšemu slovenskemu pevskemu zboru želimo na njegovi turneji čim večjih uspehov in čim boljšega sprejema!

Nekaj cen s sobotnega živilskega trga

Na včerajšnji, sobotni tržni dan je bilo na ljubljanskem živilskem trgu izredno živahno. To-liko obiska doslej razen dni pred velikonočnimi prazniki letos prav gotovo še ni zaznamoval noben datum. Saj pa je tudi bilo na razpolago dovolj vsega, kar si gospodinjice žele za mizo. Ker je predmetov, ki prihajajo na trg postopoma, vedno več, se temu primerno zmanjšuje tudi njihova cena. Tako so bila včeraj na primer jajca mnogo cenejša kakor so bila preteklo soboto. Zgodaj zjutraj jih je včeraj bilo moči dobiti za 10 din 14, okrog 10 14, okrog polodne celo po 15 kosov, preteklo soboto pa so bila jajca po 9 kosov za 10 din. Na mesarskih stojnicah ni več tistega prometa kakor je vladal pred dobrim tednom. Meso se je podražilo, zato se tudi gospodinjice ne ustavljajo tako pridno pri stojnicah kakor so se prej. Zelenjava kaže znatno gibanje v ceni. Tako se je na primer cvetača podražila za 2 din in sicer od 8 na 10 din pri kg. Goriška in dalmatinska salata sta v ceni ostali skoraj nespremenjeni. Sezona za semenski krompir je v soboto dosegla svoj višek, čez dobrih 14 dni bo namreč že sv. Jurij pa mora biti že ves krompir nasajen.

Ni nedelje brez nesreče

V ljubljansko bolnišnico so tudi danes pri- peljali nekaj ponesrečencev, med katerimi velja omeniti naslednje:

64letna posestnikova žena iz Škofje Loke, Marija Omejc, je padla in si zlomila desno nogo.

48letni posestnik Janez Zmajdič iz Žirov pri Krašnji je naletel na hudega nasprotnika v Francu Žigovcu. Nekaj sta se sporekla, beseda je dala besedo in Žigovec je Majdiča konec krajev mahnil s sekuro po glavi.

39letni delavec iz Ljubljane, Herman Bernard, je padel po stopnicah ter si poškodoval roko.

12letni sin posestnika z Bukovega vrha pri Poljanah, Alojzij Dolničar, je padel ter si zlomil desno nogo.

26letni pekovski pomočnik iz Trziča, Anton Poznič, je doživel hudo nerodno nesrečo. V spanju se mu je odkrnil zob, katerega je požrl, pa ga seveda ni mogel spraviti naprej. Najbrž mu je občital v sapniku.

Opeka je padla na glavo 27letnemu Tomažu

Po dolgi in mukopolni bolezni je umrl gospod

inž. Ivan Petrič

višji tehn. svetnik in šef terenske tehn. sekcije za regulacijo Ljubljane kr. ban. uprave

dne 6. aprila 1940, previden s tolažili sveta vore. — Pogreb bo v ponedeljek, dne 8. aprila 1940 ob 4 popoldne izpred mrliške veže splošne bolnišnice na pokopališče k Sv. Križu.

Ljubljana, dne 7. aprila 1940.

Terenska tehnična sekcija za regulacijo Ljubljane kr. banske uprave.

Umril je v soboto, dne 6. aprila 1940, gospod

inž. Ivan Petrič

višji tehn. svetnik in šef terenske tehn. sekcije za regulacijo Ljubljane kr. ban. uprave

Pogreb nepozabnega pokojnika bo v ponedeljek, dne 8. aprila 1940 ob 4 popoldne izpred mrliške veže splošne bolnišnice na pokopališče k Sv. Križu. Zvestemu tovarišu bomo ohranili blag spomin!

Ljubljana, dne 7. aprila 1940.

Tehnični oddelek kraj. banske uprave dravske banovine v Ljubljani.

Od tu in tam

Strašna opustošenja po poplavah si je v okolici Novega Sada ogledal tudi predsednik vlade Dragiša Cvetković v spremstvu poveljnika armadne oblasti in novosadskega župana. V prvi vrsti si je ogledal razvaline Adamičevega sela, kjer skoraj nobena hiša več ne stoji. In prav tu so najbolj prizadeti siromašni ljudje, ki so stanovali v bornih hišicah. Predsednik Cvetković je nato daroval za poplavlence v Novem Sadu 100.000 dinarjev.

Prav značilen glas je prišel te dni iz Skoplja. Nekaj tamkajšnji list razpravlja o Skoplju in pravi, da je mesto nekakšno zemljepisno središče srbskih pokrajin in ima kot važna prometna točka še velike naloge v Srbiji. Vse pokrajine so z zemljepisno povezane z mestom, prav tako pa so v Skoplju vsi pogoji, da nastane tam močno gospodarsko središče, od koder vodi pot k Egejskemu morju. List pravi dalje, da bi moralo Skopje dobiti spet svojo zgodovinsko vlogo središča srbskih pokrajin, med tem ko naj bi Belgrad kot važno središče Srednje Evrope obdržal značaj središča države. V prvi vrsti žele v Skoplju, da bi se njihovo mesto zlasti gospodarsko dvignilo s tem, da bi se razvila v mnogo večji meri industrija. Kakor je videti, so v Skoplju z veseljem pograbili za predlog, naj bi mestu pri morebitnih upravnih spremembah v državi prisodili bolj važen položaj, kakor pa ga je imelo sedaj.

Zanimivo tolmačenje, zakaj je bilo v zadnjem času toliko sporov v organizaciji HSS na Hrvaškem, je podal list »Hrvatski glasnik« iz Splita. List pravi, da so se Hrvatje, člani HSS, začeli po ustanovitvi banovine Hrvatske v vedno večjem številu zbirati v stranki, vendar pa so se istočasno pojavili tudi taki ljudje, ki so se začeli puiliti za čim večji vpliv. Tako so nastale struje in posamezniki se navezujejo preradi na tega ali onega prvaka, ne pa na stranko. Tako nastanejo trenja, kdo bo imel večjo besedo v stranki. Zaradi tega se tudi dogaja, da nekateri ljudje stalno potujejo v Zagreb in skušajo pri vodstvu stranke doseči, da bi vodstvo pristilo k molku tega ali onega krajevnega veljaka. List pravi, da ni redek slučaj, da pride ena delegacija v Zagreb, druga pa se domo pripravlja na odhod v Zagreb. In tako se ponavljajo romanja od dne do dne. Ugled stranke pa trpi, ker je preveč takih ljudi, ki bi radi sami vodili, ne bi pa hoteli delati. — List ima v mnogem prav, zlasti pa za razmere v mestih, kjer se taki spori pogostokrat javljajo. Za vodstvo se ponavadi prepira gospoda, ne pa kmet.

Mrzlica zbiranja starega železa je že mnogo ljudi poglala v kriminal. Poročali smo že o primerih, da so taki zbiralci starega železa odnesli kip hrvaškega pesnika.

Sedaj pa poročajo iz Tetova, da so se tatovi spravili celo nad mlin. Jakub Nesimovič je zvečer svoj mlin zaklenil, toda zjutraj je našel popolno razdejavanje. Tatovi so ponoči vdrli v mlin in demontirali vse stroje. Pustili niso niti kosčka železa. Lastnik seveda trpi ogromno škodo, po drugi strani pa bo težko zaslediti tatove, ki so ukradene stroje najbrž takoj razbili in kosce potem kot staro železo prodali.

Včeraj zvečer je odpravil pevski zbor ljubljanskih akademikov na koncertno turnejo po naši državi. Naš najboljši pevski zbor, ki je edini zares poklican ponesti našo pesem čez meje naše ožje domovine, bo imel prvi koncert danes zvečer v Sarajevu. Naslednji koncert bo v Belgradu, nato pa se bodo akademiki odpeljali še v Niš in v Skoplje. Povod so Slovenci z veseljem prevzeli organizacijo koncertov, zlasti pa so bili v Belgradu agili slovenski študentje. Prepričani smo, da bo Akademski pevski zbor znal navdušiti povsod svoje poslušalce s slovensko pesmijo.

Do hude nesreče je prišlo na neki stavbi v Sarajevu. Stavba je velika in visoka. Delavci so ravno postavljali železno strešno konstrukcijo, ko je začel pihati močan veter. Nenadoma se je začela konstrukcija nagibati v stran. Enemu od delavcev, ki je bil včasih cirkuški akrobat, se je posrečilo, da se je prijel za železen drog in je po njem splezal na tla, ostalih pet delavcev pa je potoklo zrušeno železje. Vse delavce so takoj prepeljali v bolnišnico, kjer so ugotovili, da so štirje težko ranjeni, eden pa lažje. Med delavci sta bila, po imenih sodeč, tudi dva Slovenci, in sicer Franc Repič in Ivan Goršek.

Goljufiga župana so imeli na občini v Adi v Vojvodini. Župan Nestor Jakovljevič se je preard bavil z donarnimi posli občine in je z znal k vsakemu računu pristeti še druge izdatke. Tako si je pri nakupu gasilske brigadne priračunal skoraj 18.000 din. Enako je delal pri nakupovanju pisarniških potrebščin in pri nakupu raznega drugega blaga za občino. Dobro leto je znal svoj ponoverbe prikrivati, čeprav so ljudje v mestu ušujali o nepravilnostih na občini. Ko pa je prišel občinski revizor, so vsi grehi prišli na dan. Župan je bil seveda odstavljen in se bo moral zagovarjati pred sodiščem.

Pod vlak se je vrgel blizu Subotice neki brivski pomočnik, ker ga je preveč pekla vest zaradi umora dekleta. Joca Curčin se je vrgel pod vlak, doma na njegovem stanovanju pa so našli poslovilno pismo, v katerem je izpovedal, da je pred dvema letoma umoril svoje dekle in njeno truplo tako spretno skrnil, da ga nihče ni mogel najti. Vseskozi ga je zaradi zločina pekla in grizla vest. Curčin si ni znal pomagati iz notranje stiske in je nazadnje je začel misliti, da bi bilo najbolje, če bi se prijavil sodišču. Sklep je že naredil, toda začel je omahovati. V takem razpoloženju pa je sklenil iti rajši v smrt, kakor pa delati pokoro v zaporih. Napisal je poslovilno pismo in si končal življenje.

Na šest let robije je bil pred belgrajskim sodiščem obsojen natakar Jakša Petanovič, ki je bil ubil policijskega komisarja Jankoviča med izvrševanjem službe. Jankovič je imel dolžnost nadzirati gostinske obrate glede policijske ure. Tako je prišel tudi v neko gostilno, kjer so se gostje zadrževali navzlic temu, da je bila policijska ura že davno nastopila. Jankovič je Petanoviča pozval, naj se odstrani, toda pri tem je prišlo do spora. Petanovič je nazadnje pobegnul, toda kmalu se je vrnil in počakal Jankoviča. Z nekaj strelji je samokresa ga je ubil. Preiskava je dognala, da je bil tako Jankovič kakor tudi Petanovič nekoliko pijan. Sodišče za zaščito države, ki je sodilo Petanoviča, je izreklo obsodbo za šest let robije, pač pa je izreklo, da smatra gotovo, da je Jankovič zaradi pripitosti prekoračil svojo uradno funkcijo. Zaradi tega je sodišče odmerilo obtožencu milejšo kazen.

Varaždinsko sodišče je obsodilo na smrt kmeta Jambreka Slavka iz vasi Radoboja, ki je bil ubil bogatega gostilničarja Janka Šibarja in njegovo ženo Antonijo. Sprva so oblasti osumile Šibarjevega brata Mija in osem kmetov, toda zaradi pomanjkanja dokazov so jih potem izpustili. Kasneje pa so zasledili pri kmetu Jambreku uro pokojnega Šibarja. Jambreček je umor priznal, nakar je povedal, da sta ga k dejanju nagovorila Šibarjev brat in njegova ljubica.

Pri nerazpoloženju? Pyramidon

Ogl. reg. pod S. B. 1318 od 15. XII. 1938

Opozorilo oblasti glede gozdnih požarov

Zaradi gozdnih požarov, ki so pogosti zlasti pomladi, banska uprava spet opozarja prebivalstvo, naj pazi na ogenj po gozdovih in naj ne meče gorečih vžigalic in tleh cigar in cigaret po listju. Zato je strogo prepovedano kuriti po gozdovih in sežiganje razne navlake ter odpadkov. Prepovedani so tudi kresovi po gozdovih ali v njih bližini. O suhi nikdo ne sme napraviti ognja niti 50 m daleč od gozda. Sežiganje hoste in odpadkov pri trebljenju travnikov v bližini gozdov je seveda prav tako nevarno in tudi prepovedano. Na ognjiščih po barakah gozdnih delavcev in drvarjev ne sme biti ogenj nikdar brez nadzorstva in ga je treba vedno popolnoma zadušiti z vodo ali prstjo. Kjer vozi železnica skozi gozdove, so posamezniki dolžni, da pustijo vzdolž železniške proge 10 m širok pas prazen, da se gozd ne vname od isker. Kdor v gozdu ali v njegovi bližini opazi nepogasen ogenj, ga mora takoj pogasiti. Kdor pa opazi gozdni požar, mora takoj obvestiti najbližje pre-

bivalce, občinske može ali orožništvo. Ti morajo takoj sklicati prebivalstvo najbližjih vasi, da gre do gasit. Vsi poklicani morajo brezpogojno ubogati in nesti seboj za gašenje potrebno orodje. Če ni navzoč gozdar, vodi gašenje župan ali kak njegov namestnik ter se morajo vsi gasilci pokoriti njegovim navodilom. Ko je požar pogasjen, je treba še dan — dva pogorišče stražiti, da ne nastane nov požar. Za vsa škoda, ki jo požar napravi, je odgovoren tisti, ki ga je zanetil, čeprav je požar nastal iz nepazljivosti. Za pastirje in delavce v gozdovih so odgovorni njih gospodarji. Ker gozdni požari vsako leto napravijo ogromno škodo, opozarjamo zlasti tudi mestne izletnike na strogo zakon, saj na drugi strani nepazljivost in neobzirnost mestnih izletnikov dela tudi veliko nezadovoljnost kmečkega ljudstva ter je vzrok, da se na deželi zlasti mladih mestnih ljudi že vse boji. Naj se torej nikdo ne pritožuje, če jo na deželi po pravici skupi!

Ljubljana

Koledar

Danes, ponedeljek, 8. aprila: Albert. Torek, 9. aprila: Marija K., Tom.

Obvestila

Nočno službo imajo lekarne: mr. Bakarčić, Sv. Jakoba trg 9; mr. Ramor, Miklošičeva c. 20; mr. Murmayer R., Sv. Petra c. 78.

Trgovsko učilišče Robida — enoletni trgovski tečaj s pravico javnosti — v Ljubljani, Trnovska ulica sporoča, da ima telefonsko št. 40-48.

Združenje gledaliških igralcev sporoča, da je proslava Daneševca 40-letnega oderskega dela, ki bi morala biti v torek 9. t. m. zaradi njegove nenadne obolevnosti preložena na kasnejši čas. Kupljene vetopnice ostanejo v veljavi. — Odbor.

Novo došle državne srečke prodaja menjalnica Reicher & Turk Prešernova ulica

Simfonični koncert. Nocojšnji simfonični koncert bo točno ob 20 v veliki Unionski dvorani. Opozarjamo na pianista Ivana Noča, ki bo sodeloval na tem večeru ter igral klavirski koncert s spremljevanjem orkestra, ki ga je napisal skladatelj Rahmaninov. Ostale točke sporeda so: Saint-Saen: II. simfonija, Faure: Ouverture k operi Penelopa, L. M. Sterjanc: Suitsa za godalni orkester v osemih stavkih. S tem simfoničnim koncertom se bo proslava 20-letnica Orkestralnega društva Glasbene Matice. Vetopnice v knjigarni Glasbene Matice.

LJUBLJANSKO GLEDALIŠČE

DRAMA — Začetek ob 20

Ponedeljek, 8. aprila: Zaprtlo. Torek, 9. aprila: »Partija šaha«. Premiera. Premierski abonma. Sreda, 10. aprila: »Zupanova Micka«, »Varh. Rred Sreda.

OPERA — Začetek ob 20

Ponedeljek, 8. aprila: Zaprtlo. Torek, 9. aprila: Zaprtlo.

Program radio Ljubljana

Ponedeljek, 8. aprila: 7 Jutranji pozdrav — 7.05 Napovedi, poročila — 7.15 Pisan venček veselih zvokov (plošče) — 12 Za dobro voljo (plošče) — 12.30 Poročila, objave — 13 Napovedi — 13.02 Opoldanec koncert Radijskega orkestra — 14 Poročila — 18 Zdravstvena ura: Ženska samopomoč (g. dr. A. Brečelj) — 18.20 Fjodor Šaljapin (plošče) — 18.40 Naša mesta v predgovodini (g. dr. Raško Ložar) — 19 Napovedi, poročila — 19.20 Nac ura: Zlatbor (inž. Salih Omanovič, Belgrad) — 19.40 Objave — 19.45 Več manire — brez zamere (g. Fr. Govekar) — 20 Rezervirano za prenos — 22 Napovedi, poročila — 22.15 Za ples (plošče).

Drugi programi

Ponedeljek, 8. aprila: Belgrad: 20.10 Schubertove pesmi — 20.40 Shakespearejev »Othello« — Zagreb: 20 Klavir — Belgr. kratkovalnovna postaja: 19.40 Poročila v slovensčini — Bratislava: 20 Toletjo: »Velajenje« — Praga: 19.25 Pisan konc. — Solija: 20 Simf. konc. — Beromünster: 19.43 Vojaška godba — Budimpešta: 20.10 Ork. in vok. konc. — Bukarešta: 20 Liszt-Havda — Stockholm-Hörby: 20.45 Kabaret — Trst-Milan: 17.15 Klavir — 21 Simf. konc. — Rim-Bari: 22 Violina — Florencia: 20.30 Opereta — Oslo: 19.30 Sibeliusov godalni kvartet — Sottens: 22 Laska glasba.

Iz Gorice, s Krasa in iz Trsta

Kmetu se letos obeta huda

Letošnja dolga in izredno muhasta zima je pustila po Goriskem in Vipavskem zelo hude posledice, zlasti na polju. Do prve polovice marca so bili še vsi travniki in njive, posejane z ozimnico, rjave in osmojene od burje in mraza. Vsa ozimnica je uničena, kar je ni pokončal mraz, jo je pokončala burja, ki jo je ponekod tudi z zemljo vred odnašala z niv. Pred veliko nočjo ni bilo na Goriskem še nobenega znaka pomladi — nobenega zelenja, nobenega brstja. Močna burja je popolnoma osušila zemljo, tako, da se je ne da niti obdelati. Kmetje bodo morali vsa jesensko setev še enkrat preorati, vprašanje je le, če imajo še toliko semenja na kasačah in v hramih, da bodo uničene njive lahko znova posejali in posadili. Mraz in burja sta povzročila tudi veliko škodo na figovih drevesih, ki so ponekod pozebla tako, da ne bodo najbrže nikoli več zelenela. Naš kmet je upravičeno v skrbeh kaj in kako naj ukrene, kako naj obdela polje, da mu ne bo prinudajo jesen in zimo družina stradala.

Križi z rdečim petelinom

Za velikonočne praznike se je pripetila v Dornbergu velika požarna nesreča. Ko so bili na veliki petek skoro vsi vaščani v cerkvi, so nekateri opazili, kako svigajo ognjeni jeziki iz hiše posestnika Ivana Rijavca na Brdu. Požar se je v veliko naglico razširil na celo poslopje. Ker ni bilo gasilcev, je ogenj kaj kmalu vse uničil. Reševala je, kar se je dalo, samo gospodinja, ki je ostala sama doma. Škoda cenijo na 50.000 lir in le malo je kritega z zavarovalnico. Uničeno je vse žito, orodje, pohištvo in ostalo. Šele kasneje so prišli gasilci iz Gorice, ki so ogenj omejili in rešili hlev ter obvarovali sosedsne hiše.

Pred nekaj dnevi je pričelo greti v seniku last Ivana Grudna v Godovici. Neereča je hotela, da se je požar razširil še na ostale hiše, ki so bile v neposredni bližini. Oblasti so bile takoj alarmirane o nevarnem požaru. Kmalu so bili na kraju nesreče idrijski gasilci in njihovi tovariši iz Črnega vrha. Pomagali pa so jim tudi jugoslovanski gasilci iz Hotedrišice. Po polnoči (požar je začel zvečer) pa so prišli še poklicni gasilci iz Gorice. Vsem tem so pomagali še vojniki. Zaradi pomanjkanja vode je bilo požar težko gasiti in so se bolj omejevali na zavarovanje bližnjih objektov. Po mučnem poslu je bil naslednjega dne požar popolnoma pogasjen. Goriski gasilci so se v imenu vseh zahvalili jugoslovanskim gasilcem za brezprimerno požrtvovalnost. — Škoda je zelo velika in znaša 100.000 lir. Zgorelo je poleg drugega 140 stotov sena in avtomobil.

V Skocijanu pri Kopru je pričelo greti v stanovanju baronice Helene Hagginosa vd. Nulli. Ga-

Občni zbor Združenja trgovcev v Mariboru

Maribor, 7. aprila.

Danes dopoldne je bil v zborovalni dvorani trgovskega gremija v Jurčičevi ulici občni zbor Združenja trgovcev v Mariboru. Zborovanje, ki je bilo zelo dobro obiskano, je vodil predsednik veletrgovca Oset, ki je pozdravil kot častne goste zastopnika mestne občine dr. Senekoviča, zastopnika zbornice TOI tajnika dr. Plessa, predsednika Zveze trgovskih združenj industrijalca Staneta Vidmarja, predsednika Tujskoprometne zveze inž. Šlajmarja, predsednika Društva hišnih posostnikov Megliča in tajnika Kocuvana, predsednika Slov. trgovskega društva Majerja ter ravnatelja trgovske

nadaljevalne šole prof. Škofa. Poleg predsednika je obširno poročal o delovanju Združenja tajnik Skasa, blaginjsko poročilo pa je podal pomožni tajnik Zidanšek. V imenu nadzornega odbora je podal poročilo Klajnšek, ki je predlagal, da se upravi podeli razrešnica s pohvalo. O Simon Novakovi ustanovi je poročal Hinko Sax, po sprejemu proračuna za novo poslovno leto pa so govorili dr. Pless, Stane Vidmar in dr. Senekovič. Končno se je zahvalil v imenu mariborskega trgovstva upravi za njeno triletno delo Drago Roglič. Sledile so volitve, na koncu pa so bili sprejeti nekateri predlogi uprave. O tem važnem občnem zboru bomo še poročali.

»N' mav čez izaro«

Pomladne misli s fronte

»Koroški Slovenec« ponatiskuje pismo slovenskega vojaka Franceta Božiča, ki ga piše s fronte v domovino. Iz njega posnemamo nekaj misli:

»Novo življenje se budi v naravi in novo življenje naj vetane tudi v nas. V svojih srcih se hočemo prenoviti ter se oprositi vse malovernosti, malodušnosti in malenkosti. Odprimo naša srca na stežaj, da bo vigradno sonce posijalo v najbolj skriti kotiček, da bo izginilo vse, kar teži, greni in razkraja naše sile, škoduje naši slogi in slabi našo odporno moč. Če smo doslej v marsičem grešili napram svoji domovini in svojemu narodu, se moramo truditi, da zamujemo po možnosti popravimo. Skrbimo, da vsak po svojih močeh prispeva v vsakem oziru v dobrobit naše velike družine, ki ji je Vesmogočni položil temelje, ji dal njene pravice ter ji postavil cilj. Da ta cilj dosežemo, je naša velika in sveta naloga. Tako smemo upati, da nadaljujemo od naših očetov započeto delo in izpolnimo svojo življenjsko dolžnost.«

Izuševanje koroškega močvirja

Kar pomnijo, je ozemlje med Celovcem in Zadnjico močvirnato in je delalo celovskim gospodom že od vsega začetka velike preglavice. Leta 1827 se je pojavil prvi načrt za izuševanje velikega močvirja, obsegajočega celih 1100 hektarjev površine. Tako je na pr. nastal prekop med Glino in jezerom, nazvan Glinfurt. 4. septembra 1938 ce je končno ustanovila posebna zadruga, ki je takoj pričela z izuševalnimi deli. Najprej so regulirali polok Strugo in v letu 1941 bo 81 ha prvič obdelanih. Sledila bo regulacija prekopa, ki je danes edini odtok Vrbekega jezera in nikakor ne more odvajati vsega vodovja, zaradi česar je obrežje redno poplavljeno. Pričakujejo, da bo izvedba velikopoteznega načrta vplivala na vreme celotnega ozemlja in bo odstranila sitno jesensko in vigradno meglo nad Celovcem.

Koroški drobž

Notranji minister dr. Frick je imenoval vladnega predsednika Vladimirja v. Pawlowskega za pokrajinskega glavarja Koroške (Gauhauptmann). Kanceler je potrdil za prvega državnega pravdnika pri dež. sodišču v Celovcu dr. Herberta Götzla. Tretji transport Kanalcánov je prišel v Beljak 30. m. m. Bilo je skupno 200 oseb, ki so jih Be-

Določitev meja za javne poti v Zg. Šiški

Zaradi novega merjenja priključenih občin bodo mestni geometri pričeli 12. aprila določati meje javnih poti v katastralni občini Zg.Šiška ob 8 zjutraj severno gorenjske železnice, nato bodo pa merili in določali meje ter postavljali mejnike proti Celovski cesti, Vodnikovim cesti, v Kosezah, Debelem hribu, koskih gozdovih, Malem in Velikem Rakovniku, na Glincah in na Brdu. Merjenje bo trajalo seveda dalje časa in zato opozarjamo vse mejaše javnih potov, da se udeležijo določanja meja, kakor je razvidno z razglasov, nabitih na vseh občinskih deskah.

Dekanat juridične fakultete v Ljubljani vabi gg. slušatelje, ki že imajo absolutorij pravne fakultete in želijo še v letnem semestru 1939-40 polagati pravosodni ali državoslovni izpit ali katerikoli rigoroz, da vložijo svoje prošnje najkasneje do 20. aprila 1940, da jim bo mogoče določiti termin še v maju 1940. Mesec junij je pridržan predvsem za gg. slušatelje, ki bodo absolvirali svoje pravne študije v tekočem semestru in za tiste, ki jim rok za polaganje izpita, odn. rigorozna šele takrat poteče.

Davčna uprava Ljubljana-mesto opominja vse lastnike tovornih avtomobilov, da v smislu pravilnika, ki je objavljen v Službenem listu z dne 11. maja 1939 kos 38, vložijo v aprilu 1940 prijave za odmero vozninske takse za l. 1940. Tiskovine se dobe pri davčni upravi v Ljubljani, Vodnikov trg, l. nadstropje, soba št. 4.

Mariborski drobž

Občni zbor Društva bivših mornarjev. V naši Sloveniji je zelo veliko bivših mornarjev, ki so služili v vojni in trgovski mornarici in ki morja ne bodo mogli nikoli pozabiti. Naravno je, da so težili vedno za tem, da se združijo in ko je prišla v tej smeri akcija iz Maribora, kjer je sedajni agilni predsednik Društva bivših mornarjev hotel g. Povodnik sprožil zamisel posebne organizacije, se je društvo zelo hitro osnovalo. Danes je imelo svoj prvi redni občni zbor v Povodnikovem hotelu Novi svet. Vodil ga je predsednik g. Josip Povodnik, ki je poročal predvsem o velikem zanimanju, ki vlada po vsej Sloveniji za novo organizacijo bivših mornarjev. Število članstva narašča iz dneva v dan. Dokaz tega zanimanja so bili tudi številni delegati, ki so se iz drugih mest udeležili zborovanja. Sledila so potem poročila tajnika, blaginjskega ter nadzornega odbora. Na koncu so bile volitve ter je bil izvoljen za malimi izpremembami dosednji odbor. Z zborovanja so bile odposlane udanostne brzojavke Nj. Vel. kralju Petru, pozdravni brzojavki pa vojnemu ministru ter po veljniku naše vojne mornarice.

Mariborski upokojenci so danes zborovali v mali dvorani Narodnega doma. Dvorana je bila nabitno polna. Zborovanje je vodil predsednik dvor. svet. v p. Kronvogel, ki je podal pregled društvenega dela ter je poročal o vseh borbah upokojencev, zlasti pa starupokojencev za izboljšanje položaja. Poročila sta še tajnik Koudelka in blaginjski Pušenjak. Društvo šteje 1904 redne člane ter je lani izgubilo 28 članov, ki so umrli. Svojem se je izplačala podpora po 800 din za člana. Društvo ima 26.935,25 din premoženja, posmrtninski sklad pa izkazuje 22.258,75 din. Lani je priredilo društvo božičnico in je razdelilo 4400 din, posebej pa je izplačalo še 1000 din podpor. Občnega zbora so se udeležili tudi delegati iz Slovenjgradca, Ptuj in Poljanca. Vršla se je živahna debata ter je več govornikov govorilo o težkem življenjskem položaju starupokojencev.

Ljubljana : Split ali športni čudež na zeleni travi

Po dolgem času je SK Ljubljana vendarle enkrat zmagala in dobila prvi dve točki za pomlad

Ljubljana, 7. aprila.

Radovednost, ako bo edini slovenski zastopnik v Hrvatsko-slovenski ligi morda vsaj v boj za točke na domačih tleh z delavskim klubom SK Splitom dosegel svoj prvi uspeh v spomladanskem delu prvenstvenega tekmovanja, je prignala na zeleno travo ob začetku ljubljanskega polja vendarle še svojih 700 do 800 gledalcev. Dobra delež pri tem številu imajo prijatelji in simpatizerji dveh zanimivih prvorazrednih klubov SK Marsa in SK Svoboda, ki sta odigrala predigro h glavni tekmi. V tej predigri je zmagalo popolnoma zasluženo agilno in sposobno moštvo SK Marsa, v katerem sta se zlasti odlikovali obe krili, centerfor in izborna obramba. Mars je porazil v premočni igri, v kateri so le od časa do časa vendar bili momenti Svobodine nadmoči. Mars je zmagal z rezultatom 6:3.

Ljubljana : Split 3 : 0 (1 : 0)

Nekoliko po pol četrti popoldanski uri so na igrišču pritekli rdeči-beli Splitčani v naslednji postavi: Dublančič, Sore, Petrovič, Klasta, Zerič, Markovič, Matovič, Neškovič, Metojevič, Prua, Ložič, Domanič. Ne dolgo za njimi pa so se vsuli na igrišče tudi domačini, tokrat okrepljeni s Sandom Lahom namesto srednjega napadalca. Nastopili so v tej postavi: Lindtner, Čeglar, Bertonec, Stanko, Šerčer, Gomezel, Boncelj, Presinger, Pupo, Lah, Grintal, Erber. Za njimi je na igrišču prikoralak še zagrebški sodnik g. Bažan. Ze takoj skrajša se je videlo, da hoče ljubljansko moštvo današnjo tekmo vzeti resno, skoraj reprezentativno. Zagnalo se je v boj s polno vneto, kakor v tekmah proti najmočnejšim nasprotnikom, ki jih je bilo srečavalo v letih svojih nastopov za jugoslovanske državno nogometno prvenstvo. Ze v 5. minuti je Grintal odlično oddal Presingerju, ki je postavil z razantnim strelom rezultat 1:0. Ljubljana po tem голу ni odnehala, ampak je dobila nov elan ter je napadala z vso srditostjo. Imela je pri tem sredi polja dokaj lahko delo, ker se je kmalu izkazalo, da nasprotnik nima prave halflinije, ki bi morala biti hrbenica moštva. Vendar Ljubljana kljub skoraj stalni premoči, ki so jo le tu pa tam prekinjali nekateri srečni napadi gostov, ni mogla rezultata zvišati. Belo-zeleni so sicer imeli do kraja polčasa še nekaj nadvse ugodnih šans za zvišanje, vendar so jih igralci deloma po svoji nerodnosti, deloma po smoli drugo za drugo vse pokvarili. Lepe šanse za zvišanje rezultata je imel Erber, ki je v kratkem solo teku prispel v neposredno bližino vrat, pa se tam sredi naleta zmedel ter udaril ob prečki in aut. Proti koncu prvega polčasa so gostje po svojih edinih dveh sposobnih igralcih Prui in desnem krilu Neškoviču nekajkrat močno ogrozili ljubljanska vrata. Škoda pa niso mogli napraviti, ker je njuna prizadevanja ugonobila harmonično delujoča in zanesljiva ljubljanska ožja obramba.

V drugem polčasu je Ljubljana prvi dve minuti priredila hud in impozanten napad, toda takoj zatem so iniciativo prevzeli gostje, ki so bili kljub vsemu močno nevarni skoraj vseh naslednjih deset minut. Ljubljana, ki je v svojem moštvu izvedla majhno ročado, se je kmalu po tem splitškem »obdobju« znašla ter začela pred splitki gol valiti nevarnost za nevarnostjo. Če bi Splitčani ne imeli sijajnega golmana Dublančiča, katerega odlikuje izredni refleksi, bi bili naslednje četiri ure dobili prav gotovo dva do tri gole. Tako pa jim je ožja splitška ožja splitška obramba na čelu z golmanom Dublančičem ter z obema branilcem Petrovičem in Šorejem ves trud in vsa prizadevanja uničila tik pred realizacijo. V 14. minuti je Sandi Lah z lepo bombo energično povzpel rezultat na 2:0 za Ljubljano. Zaradi večjih izgub sta moštvi poskušali, kaj bi se dalo napraviti z ogorčenimi napadi. Zelo pa ni ne eno ne

drugo moštvo nikakršnega uspeha. Splitčani so od tega trenutka dalje, ko jim je uspelo nekaj zaporednih posamičnih akcij, poskušali igro dvigniti ter so začeli podajati po sistemu italijanske nogometne šole — ali bolje, po sistemu, ki ga je bil v Split uvedel nekdanji igralec milanske Ambrosiane Blažević. Igrali so volec z dolgimi prednožki na krila ter s taktičnim variranjem v dolžini centrov pred ljubljanskim golom. Ljubljanska branilca pa sta te namere, ki bi utegnile postati nevarne, spoznala že skrajja ter jih tudi že skrajja onemogočila. V 20. minuti se je čez igrišče raztegnil vesel, navdušen plosk. Po krasni akciji levega krila Erberja, je žogo dobil Grintal, ki je dal najlepši gol in rezultat hkrati povzpel na 3:0. Občinstvo je že skoraj zahtevalo četrtega gola, ker se je spominjalo popolnoma nepričakovanega uspeha ljubljanskega moštva v borbi z delavskim nogometnim klubom SK Splitom v Splitu. Takrat je namreč SK Ljubljana zmagala nad Splitom, z rezultatom 4:0. Vendar do tega rezultata danes kljub močnim in trmastim naporom domačega moštva ni prišlo, ker je bila nasprotna obramba ves čas budno na straži.

Med domačimi se skoraj ne zdi potrebno podarjati posebnih zaslug kakšnega posameznika. Vsi so svojo nalogo opravili vestno, požrtvovalno in navdušeno. Vendar se nam zdi potrebno podariti, da se je Presinger v desnem krilu danes obnesel proti vsakemu pričakovanju. Splitčani so simpatična, temperamentna in požrtvovalna enajstotica, pri kateri pa obe prednji liniji, tako napadalci kakor halflinija, daleč zaostajata za ožjo

obrambo. Sibka halflinija je v glavnem kriva za razmeroma visoki poraz SK Splita. V napadu centerfor Prua in desno krilo Neškovič s center halfom Zeličem na čelu niso pokazali znanja in zmožnosti, ki je potrebna za to tolikanj odgovorno mesto. Odlična pa sta bila oba branilca, zlasti Sore ter splitski vratar Dublančič, katerega odlikuje naravnost izreden refleksi.

Tekmo je sodil zagrebški sodnik g. Bažan, ki ni nobenkrat zagrešil začetniške napake pri presoji ofsajdov ter prednosti. V celem pa je borbi na igrišču sledil s pravičnim in pravilnim presojanjem položaja.

Občinstvo je v drugi polovici drugega polčasa bilo spet enkrat lahko zadovoljno z igro domačega moštva. Belo-zeleni so tokrat dali iz sebe vse, zaigrali tako, kakor tudi proti najrenomirnejšim nasprotnikom prejšnjih tekem niso, ter dokazali, da so še vedno klub, s katerim klub zadnjim uspehom vsak nasprotnik mora računati resno in oprezno. Škoda, da se te stvari niso bili spomnili že prej, ko je bila borba za placement na tabeli Hrvatsko-slovenske lige še bolj odprta in srditejša. O kakšnem tekmovanju v ožji, vsedrjavni konkurenci zdaj seveda ne more biti govora. Moštvo je s svojo današnjo igro le potolažilo slabo razpoloženo ljubljansko nogometno občinstvo, ki je bilo z zadnjih tekem na domačem igrišču odhajalo nezadovoljno ter sprejemalo njegove rezultate s tujih igrišč z dolgimi obrazi in proti koncu skorajda že tudi z rahlim ironičnim nasmehom. Pa je že tako, da se Kranjec spomni resnebo položaja šele tedaj, ko je že prepozno!

Tekme v hrvaško-slovenski ligi

Hajduk : Gradjanski 1 : 0 (0 : 0)

Split, 7. aprila.

Za gostovanje zagrebškega Gradjanskega je v Splitu vladalo izredno zanimanje in je tekmi prisostvovalo nad 4500 gledalcev. Splitčani so z gostovostjo računali na zmago nad Zagrebčani. V resnici se jim je ta zmaga tudi posrečila. Hajduk si je s tem tudi že definitivno priboril vstop v ožje državno prvenstvo. Odločilni gol, ki je prinesel zmago Hajduku, pa je padel takole: v 24. minuti drugega polčasa je Bakotič lepo podgal Sobotki. Ta je preigral dva zagrebška igralca in podgal žogo na levo krilo Rado Nikoviču. Slednji je lepo centralal, nakar je srednji napadalec Hajduka Čapeta dosegel zmagosni gol.

Tekmo, ki je bila zelo ostra, je sodil Celjan Vebler prav dobro.

HAŠK : Bačka 3 : 2 (2 : 0)

Zagreb, 7. aprila.

Haškovi so z lahkoto premagali precej slabše goste iz Subotice. Da ne bi Haškovi po svoji stari navadi toliko kombinirali in malo več streljali, bi bil rezultat lahko še mnogo višji.

Concordia : SAŠK 2 : 0 (1 : 0)

Mnogo večje zanimanje je vladalo za nastop Saraječanov. Concordia je danes v tako dobri formi, da SASKovi kljub temu, da so se borili z vsemi močmi, niso mogli uspeti. Zmagalo je zasluženo boljše moštvo.

Slavija (V.) : Slavija (O.) 2 : 1

Varaždin, 7. aprila.

Zmaga varaždinske Slavije je bila odločena že v prvem polčasu in je povsem zaslužena. V drugem polčasu so Varaždinci popustili, tako da se je Slaviji iz Osijeka posrečilo zabiti častni gol.

Domače prvenstvene tekme

Domače prvenstvene tekme v prvem razredu v glavnem niso prinesle nobenih presenetljivih rezultatov. Vsem klubom pa se še pozna v nogah zima. Vendar pa so današnje prvorazredne tekme prav lep, zanimiv in borben šport. V glavnem podajamo poročila o današnjih tekmah.

V ljubljanski skupini :

Hermes : Bratstvo 2 : 2

Kdor je šel danes dopoldne proti Jezici, bi si lahko mislil, da igrata Gradjanski in BSK že sedemnajsto neodločno tekmo za pokal predsednika Cvetkoviča, toliko je bilo podžiganja. Na zelenem polju na igrišču SK Ljubljane sta se srečala jeseniško Bratstvo in Hermes. Tekma je bila ves čas napeta in zanimiva. Tehnično prednost, ki so jo Hermesani nedvomno imeli, so Jeseničani izravnali z večjo borbenostjo. Pač pa se je jasno videlo, da Bratstvo še daleč ni v oni formi kot je bilo lansko leto. Neodločen rezultat odgovarja poteku igre.

Tekmo je dobro sodil g. Mehle.

Disk : Reka 3 : 1

Istočasno je bila tekma v Koleziji na igrišču Jadrana med Domžalčani in Reko. Zmagali so povsem zasluženo gosti. Skoraj samo juniorsko moštvo Reke ni moglo Disku nuditi pravega odpora. Rečani bodo morali svoje vrste in disciplino v klubu urediti drugače, sicer ne bo za njih prostora v prvem razredu. Škoda, da je to nekdanj prav dobro moštvo tako padlo v svoji formi.

Tekmo je prav dobro vodil g. Erlih.

Mars : Svoboda 6 : 4

Obe moštvi sta na igrišču Ljubljane popoldne odigrali predtekmo k glavni ligaški tekmi med Splitom in Ljubljano. Tekma je bila prav zanimiva in lepa. Moštvo Svobode se je od jeseni popravilo in je boljše. Zanimiv pa je bil potek tekme same. Sprva so Marsovci pošteno pritisnili in dali Svobodašem dva gola. Potem pa je prišlo v vodstvo Svobode z 3 : 2. Mars je nato uravnal, prešel v vodstvo z 4 : 3. Svoboda je nato zastrejala enajstmetrovko; Mars je pol minute nato povisal rezultat na 5 : 3 in s tem je bila tekma že odločena; Mars je zmagal zasluženo, ker je bil nedvomno boljše moštvo.

Tekmo je prav dobro sodil g. Vrhovnik.

Tek čez drn in strn na Stadionu

SK Planina je danes dopoldne priredila na Stadionu tek čez drn in strn. Vreme pa je bilo dananjši prireditvi zelo nenaklonjeno. Vse dopoldne je bil oster in hladen veter, ki je povzročil precejšen mraz in ki je tekače tudi močno oviral pri teku. Kljub temu pa se je na startu pojavilo 23 tekmovalcev. Tekmovalci so bili razdeljeni v dve skupini in sicer v juniorje in seniorje. Juniorji so tekli 4 kroge, seniorji pa še enkrat toliko. Start za tek je bil na vrhu nasipa Stadiona ob Vodovodni cesti. Od tlo so tekli tekači po zgornji rundi do Dunajske ceste, nakar so zavili v areno in potem spet nazaj na gornjo rundo. Krog, ki so ga tekmovalci pretekli, je bil dolg okoli 600 m. Tako so torej juniorji pretekli okoli 2400 m, seniorji pa še enkrat toliko. Rezultati so bili naslednji:

Juniorji:

1. Potočnik Črto (Planina) 8:47.8. 2. Magušar (Ilirija) 9:07.8. 3. Bratuž (Planina) 9:14. 4. Kukovica (Planina) 9:16. 5. Mikuš (Planina) 9:49.6. 6. Razinger (Planina) 9:54.6.

V tej skupini je z veliko prednostjo zmagal dobri Potočnik, pa tudi naslednji trije tekači so pravdobro. Številni tekmovalci pa, ki jih je postavila Planina na start, pa dokazujejo, da SK Planina resno dela za napredek slovenske lahke atletike.

Po končanem teku juniorjev so tekli seniorji. Rezultati so bili naslednji:

1. Knez Rudi (Planina) 19:29.4. 2. Tavčar (Primorje) 19:29.8. 3. Kocutar (Planina) 19:30. 4. Jerman (Planina) 19:30.2. 5. Proj (Planina) 19:39.4. 6. Rozman (Planina) 19:53.8.

Kakor že pokažejo rezultati, je bila borba za prvo mesto med prvimi štirimi tekmovalci izredno ostra. Tekmovalci so zadnjih 50 m pred ciljem tako potegnili, da skoraj ni bilo močeve verjeti, da bi imeli še toliko moči spritico težkega tekašišča in silno ostrega vetra.

Prvenstvene tekme v Celju

Celje, 7. aprila.

SK Olimp — SK Atletiki 10:0.
SK Store — SK Borut (Gotovlje) 3:2.
Trening tekma SK Jugoslavija — SK Celje 5:2 (4:1).
Mladina SK Celje — Mladina SK Jugoslavija 5:1 (2:0).

Nemčija : Madžarska 2 : 2

Tekmi je prisostvovalo okoli 100.000 gledalcev. Prvi gol je v 3. minuti prvega polčasa zabil Nemeč Gauhall. Takoj nato je madžarski napadalec Tuldi izravnal na 1 : 1, v 25. minuti je srednji napadalec Nemčije Binder dosegel vodilni gol. Tik pred koncem prvega polčasa pa je Bela Sarosey izravnal in s tem postavil tudi končni rezultat.

SK Železničar : ISSK Maribor 3 : 1

Maribor, 7. aprila.

Na igrišču SK Rapida sta se danes popoldne srečala dva večna tekmeča SK Železničar in I. SSK Maribor. Za današnje srečanje obeh klubov je vladalo v spornih krogih in med ljubitelji sporta veliko zanimanje. Igrali so prisostvovalo do 1000 gledalcev. Srečanje med obema kluboma nazivamo tudi »mariborski derby«, ki se je končal z zasluženo zmago Železničarjev, ki je pač imel boljše enajstotico in boljše strelce. Za zmago je bila odločilna boljša povezanost med prednjimi vrstami, brezprimeren elan in požrtvovalnost, s katerimi vrtnarji niso se odlikovali Železničarjevi igralci. Moštvo Maribora danes ni predvajalo one igre, kakor preteklo nedeljo proti zagrebški Concordiji. Pred vsem ni bil napad homogen celota in izgleda, da takozvani »W« sistem jim ne leži. Najsrečnejšo formacijo je imel Maribor v krilski vrsti, ki je zlasti delovala odlično pri pokrivanju nasprotnika. Edina ta formacija je bila res dobra, tako ožja obramba z vratarjem na čelu. Tekmo je sodil g. Bergant.

V predtekmi rezerv obeh omenjenih klubov je zmagal Maribor v razmerju 3 : 2. To predtekmo je sodil sodnik g. Nemeč.

Občni zbor Gorenjske zimsko-športne podzveze

Jesenice, 7. aprila.

Za danes dopoldne je sklicala Gorenjska zimskošportna podzveza sestanek vseh delegatov posameznih klubov. Na tem sestanku so se gorenjski klubi izjavili proti načrtu ljubljanskega akcijskega odbora in so izrazili le željo, da bi ostale podzveze takšne, kakor so bile. Veliko so govorili tudi o kapranju tekmovalcev. Gorenjski klubi so zahtevali, naj zveze ukrene primerne korake.

Popoldne je bil še občni zbor Gorenjske zimskošportne podzveze, ki ga je vodil predsednik Vovk. Zvezo sta zastopala dr. Pirč in dr. Ferencak, iz Maribora pa je bil navzoč g. Zorut, predsednik Mariborske podzveze. Po daljših debatah so bila sprejeta vsa predložena poročila. Izvoljena je bila nova uprava: predsednik Sinkovec Jože, podpredsednik Vovk, tajnika Azman in Balant, blagajnik Razinger Ignac, odborniki: Kozjek, Brus, Stražisar, Stržinar, Savineš, Klančnik, Rabič, Sarabon, revizorja Smolej Albin in Balon; razsodišče dr. Stanovnik, dr. Potočnik in Cop Joža.

O reorganizaciji Vrhovne zveze in organizaciji Slovenske zveze se je izdelala posebna resolucija,

»Razpuščam skupščino, ker ni prišlo do sporazuma«

Čuden občni zbor jugoslovanskih atletov na zagrebških tleh

Tako neslavno se je torej po izpovedi enega od naših delegatov, ki je zastopal »Slovensko atletsko zvezo« na tej skupščini v Zagrebu, zaključil občni zbor »Atletске zveze kraljevine Jugoslavije«. Ta občni zbor naj bi bil, kakor se je napovedovalo, mejnik, ki bo dokončno uredil vsa sporna vprašanja v našem atletskem športu in med posameznimi, nanovo ustanovljenimi narodnimi atletskimi zvezami.

Točke, ki naj bi jih bil ta občni zbor dokončno uredil, smo že navedli. Vsa vprašanja so jaka, da bi jih bilo z dobro voljo mogoče rešiti. Toda tega odborniki Zveze in zastopniki narodnih zvez niso znali napraviti. Ze takoj splošno je bilo sporno vprašanje, ali je bil današnji občni zbor ustanovni ali redni občni zbor. Debata o tem je trajala dve uri. Ko je bilo videti, da na ta način ni mogoče priti naprej, so se skušali delegati sporazumeti izven skupščine. Občni zbor je bil zato prekinjen. Delegati so nato v posebni sobi razpravljali o posameznih vprašanjih in je pri tem prišlo do debate, pri kateri so slovenskim delegatom očitali, da so se sporazumeli s Srbi na

Tekme v srbski ligi

BSK—ZAK (Subotica) 12 : 0 (8 : 0).
Bata—Bask 5 : 1 (2 : 0).
Slavija (Sarajevo) — Zemun 4 : 0.

Belgrad, 7. aprila.

BSK : ZAK 12 : 0 (8 : 0)

Na igrišču belgrajskega športnega kluba se je pred maloštevilnim občinstvom odigrala prvenstvena tekma BSK : ZAK. Navzoče občinstvo je pričakovalo velik rezultat, s katerim je pred tremi tedni Jugoslavija premagala ZAK z rezultatom 13 : 0. Železničarji so le do devete minute prvega polčasa vztrajali, nato so pa popustili in je BSK dajal gol za golom. V drugem polčasu so prvih deset minut Železničarji zopet vztrajali, nato so pa popustili. Interesantno je, da so vsi člani BSK dali gole, in sicer po dva gola krili in zveze, a štiri gole vodja napada. Tako so Nikolič, Matošič, Valjarevič in Glišovič zabil po dva gola, štiri gole je pa zabil sam Božović. Sodil je dobro g. Podubski iz Zagreba, ki ni imel težke naloge, ker je igra potekala normalno in brez incidentov.

Bata : BASK 5 : 1 (2 : 0)

Bata : Bask 5 : 1 (2 : 0). Istočasno se je odigrala pred maloštevilnim občinstvom na igrišču Jugoslavije tekma med Bato in Baskom, v kateri je Bask resno ogroženo tretje mesto v Srbski ligi in je le malo izgleda, da bo Bask igral za državno prvenstvo.

Slavija (S.) : Zemun 4 : 0

Slavija (Sarajevo) — Zemun 4 : 1 (2 : 0). Prav tako se je na igrišču Jugoslavije odigrala tekma med Slavijo iz Sarajeva in Zemunom, v kateri je Slavija lahko premagala Zemun. Zemunci niso predstavljali resnega nasprotnika. Igrajo od tekme do tekme vedno slabše. Vse igre so potekle brez incidenta.

Zmaga Punčeca in Pallade v Palermu

Palermo, 7. aprila. V Palermu sta danes naša teniška igralca Punčec in Pallada v finalu zmagala nad italijansko dvojico Cuceljem in Vidom z rezultatom 6:1, 6:3, 6:2.

Crosscountry SK Celje.

Tekmovalo je 13 tekmovalcev v treh skupinah, in sicer seniorji na 5000 m. 1. Rožman 20:33.2. 2. Steiner 20:35. 3. Mulej 21:33. Juniorji C na 1500 m. 1. Kos 5:33.2. 2. Pikel 5:55. 3. Koprivšek. Juniorji B na 1500 m. 1. Tomazič 5:52. 2. Uršič 6.

Nov hitrostni rekord z letalom

Burbank (Kalifornija), 7. aprila. AA. Havas: Ameriška letalka Jacqueline Cochrane je potokla svetovni hitrostni rekord v brzini v letu na 2000 kilometrov. S svojim letalom je dosegla brzo 521,428 km na uro. Prejšnji rekord je imel Nemeč Zebert z brzo 500,507 km. Cochranova je letela od Birbanisa do Albuquerqueja v Novi Mehiki z enosedelnim letalom v povprečni višini 4800 m. S seboj je imela aparat s kisikom.

Naročajte in širite Slovenski dom!

V svesti si napornega dela za povzdigo slovenskega kolearskega športa, ki je pri nas po novejši reorganizaciji jugoslovanskega športa nujno potreben, se je novoustanovljena Slovenska kolearska zveza po prizadevanju njenega neumornega predsednika g. Jakliča p. polk. v. p. odločila, da skljuje informativni sestanek vse one aktivne delavce te naše najstarejše športne panoge kakor tudi vse one, katerim je razvoj slovenskega kolearstva količkaj pri srcu. Čas je, da začnemo korakati z duhom časa, če želimo, da ne bomo na tem področju zaostali za našimi brati Srbi in Hrvati, ki so se po ustanovitvi lastnih nacionalnih zvez resno vzele za delo! Ze sami začetki naše nove Zveze so zaradi pomanjkanja najpotrebnejših finančnih sredstev kakor tudi premačehovske uvidenosti naše javnosti sila težavni, medtem ko se začetni uspehi naših bratov že kažejo.

Sestanek, na katerem bo zaslužen predsednik SKZ op. g. Jaklič podal nekaj emernic kakor tudi ugotovitev raznih pomanjkljivosti našega kolearstva, bo v nedeljo, 14. t. m. ob 10 predpoldne pri Habjanu v Sp. Šiški, nasproti kavarni Keršič.

V interesu celokupnega slovenskega kolearskega športa je, da se vsi stari reprezentativni dirkači in simpatizerji kolearskega športa odzovejo temu vabilu in da v čim večjem številu pridejo na ta sestanek.

v kateri menijo gorenjski klubi, da bo sledila navodilom pripravljalnega odbora na Jesenicah. Resolucija ne izključuje možnosti za sodelovanje med ljubljanskim akcijskim odborom in pripravljalnim odborom na Jesenicah, tako da bo mogoče prišlo do mirne rešitve spora.